

ACİL TAŞIMA TEKNİKLERİ

Sunum Planı

- Temel kurallar
- Acil taşıma teknikleri
 - Araç içerisindeki hasta/yaralının taşınması
 - Tek kişilik taşıma teknikleri
 - Birden fazla kişi ile yapılan taşıma teknikleri
 - Sedyeye ile taşıma teknikleri
 - Baş-boyun ya da omurga yaralanması olan hasta/yaralıda taşıma teknikleri
- Özet

Acil Taşıma Teknikleri

Uygulama Sırasındaki Temel Kurallar

- Yakın mesafede durulmalı
- Kuvvetli ve uzun kas grupları kullanılmalı
- Sırt gerginliğini korumak için diz ve kalçalar bükülmeli
- Yerden destek alacak şekilde her iki ayağı da kullanarak, destek ayağı arkada olacak şekilde biri diğerinden biraz önde yerleştirilmeli

Acil Taşıma Teknikleri

Uygulama Sırasındaki Temel Kurallar

- Kalkarken, ağırlığı kalça kaslarına vererek dizler en uygun biçimde tutulmalı
- Baş her zaman düz tutulmalı ve düzgün bir şekilde hareket ettirilmeli
- Yavaş ve düzgün adımlarla yürünmeli ve adımlar omuzdan daha geniş olmamalı

Acil Taşıma Teknikleri

Uygulama Sırasındaki Temel Kurallar

- Kaldırma işlemi sırasında uyluk kasları kullanılmalı
- Omuzlar, kalça kemiğinin ve omuriliğin hizasında tutulmalı
- Yön değiştirirken ani dönme ve bükülmelerden kaçınılmalıdır.

Acil Taşıma Teknikleri

Nakil Sırasındaki Temel Kurallar

- Herhangi bir tehlike söz konusu olmadığı sürece hasta/yaralı hareket ettirilmemelidir.
- Tüm hareketleri yönlendirecek sorumlu bir kişi olmalıdır.
- Bu kişi hasta/yaralının baş ve boyun kısmını tutarak hareketler için gereken komutları (dikkat, kaldırıyoruz gibi) vermelidir.
- Nakil esnasında hasta/yaralının durumundaki değişiklikler (kanama gibi) oluş zamanı belirtilerek kayıt/not edilmelidir.

Acil Taşıma Teknikleri

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması

- Araç içerisindeki hasta/yaralının özellikle omurgasını koruyarak tahliye edilmesini sağlayan yöntemdir.

İşlem basamakları:

- Olay yerinin; ilk yardımcı, hasta/yaralı ve çevredekiler açısından güvenli olduğundan emin olun.
- Hasta/yaralının omuzlarına hafifçe dokunarak “İyi misin?” diye sorarak bilinç değerlendirmesi yapın.

Acil Taşıma Teknikleri

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması

- Eğer ortamda başka birileri varsa, onlardan 112 acil yardım numarasını aramalarını isteyin, yoksa bizzat kendiniz arayın.
- Hasta/yaralının nefes alıp almadığını kontrol edin.
- Hasta/yaralının ayaklarının pedala sıkışmadığından emin olun ve emniyet kemerini açın.

Acil Taşıma Teknikleri

Araç İçerisindeki Hasta/Yaralının Taşınması

- Hasta/yaralıya hafif hareketlerle yan tarafından yaklaşın ve bir elle kolu diğer elle de çenesini kavrayarak boynunu tespit edin.
- Hasta/yaralıyı baş-boyun ve omurga hizasını bozmadan aynı düzlem üzerinde araçtan dışarı çekin.
- Hasta/yaralıyı yavaşça yere veya sedyeye yerleştirin.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

Sürükleme Yöntemi

- Özellikle çok kilolu ve kurtarıcıdan daha iri yapılı hasta/yaralının taşınması gerekiyorsa ve dar, basık ve geçiş güçlüğü olan yerden çıkarmalarda herhangi bir yaralanmaya neden olmamak için seçilebilecek bir yöntemdir.
- Sürükleme yöntemleri ayak bileklerinden ya da koltuk altından tutarak sürükleme şeklinde uygulanabilir.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

Kucakta Taşıma (Önde Beşik) Yöntemi

- Bilinci açık olan çocuklar ya da zayıf yetişkinler için kullanışlı bir yöntemdir.
 - Bir elle hasta/yaralının dizlerinin altından tutularak destek alınır.
 - Diğer elle gövdenin ağırlığı yüklenerek sırtından kavranır.
 - Hasta/yaralıya kollarını ilk yardımcı boynuna dolaması söylenir.
 - Ağırlık dizlere verilerek kalkılır.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

Omuzdan Destek Alarak Taşıma (Yan Koltuk Desteği)

- Hafif ve yürüyebilecek durumdaki hasta/yaralıların taşınmasında kullanılır.
 - İlk yardımcı hasta/yaralının bir kolunu kendi boynuna dolayarak destek verir.
 - İlk yardımcı boşta kalan kolu ile de hasta/yaralının belini tutarak yardım eder.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

Sırtta Taşıma (Denk Kayışı)

- Bilinci açık hasta/yaralının taşınmasında tercih edilen bir yöntemdir. Uygulama basamakları şu şekildedir:
 - İlk yardımcı hasta/yaralıya sırtı dönük olarak çömelir ve bacaklarını kavrar.
 - Hasta/yaralının kolları ilk yardımcının göğsünde birleştirilir.
 - Ağırlık dizlere verilerek hasta/yaralı kaldırılır.

Tek Kişilik Taşıma Teknikleri

Omuzda Taşıma (İtfaiyeci Yöntemi)

- Yürüyemeyen ya da bilinci kapalı hasta/yaralının taşınmasında kullanılabilir.
 - İlk yardımcı hasta/yaralıyı oturur duruma getirir.
 - Çömelerek sağ kolunu bacaklarının arasından geçirir.
 - Vücudunu sağ omzuna alır.
 - Sol el ile sağ elini tutar, ağırlığı dizlerine vererek kalkar.
 - Hasta/yaralının önde boşta kalan bileği kavranarak hızla olay yerinden uzaklaştırılır.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

İki Kişi İle Ellerin Üzerinde Taşıma (Altın Beşik Yöntemi)

- Hasta/yaralının ciddi bir yaralanması yoksa ve kendisi de yardım edebiliyorsa iki, üç veya dört elle altın beşik yapılarak taşınabilir. Uygulama basamakları şu şekildedir:

İki elle:

İlk yardımcılarının birer elleri boşta kalır, bu elleri birbirlerinin omzuna koyarlar, diğeri elleri ile bileklerinden kavrayarak hasta/yaralı oturtulur.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

İki Kişi İle Ellerin Üzerinde Taşıma (Altın Beşik Yöntemi)

Üç elle:

Birinci ilk yardımcı; bir eli ile ikinci ilk yardımcının omzunu kavrar, diğeri eli ile ikinci ilk yardımcının el bileğini kavrar.

İkinci ilk yardımcı; bir el ile birinci ilk yardımcının bileğini, diğeri eli ile de kendi bileğini kavrar.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

İki Kişi İle Ellerin Üzerinde Taşıma (Altın Beşik Yöntemi)

Dört elle:

İlk yardımcılar bir elleri ile diğer el bileklerini, öbür elleri ile de birbirlerinin bileklerini kavrarlar.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Kollar Ve Bacaklardan Tutarak Taşıma (Teskereci Yöntemi)

- Hasta/yaralı bir yerden kaldırılarak hemen başka bir yere aktarılacaksa kullanılır.
- İlk yardımcılardan biri sırtı hasta/yaralıya dönük olacak şekilde bacakları arasına çömelir ve elleri ile hasta/yaralının dizlerinin altından kavrar.
- İkinci ilk yardımcı hasta/yaralının baş tarafına geçerek kolları ile koltuk altlarından kavrar. Bu şekilde kaldırarak taşırlar.

Birden fazla kişi ile taşıma

Omuzdan destek alarak taşıma (Yan koltuk desteği)

- İlk yardımcılar hasta/yaralının bir kolunu kendi boyunlarına dolayarak destek verirler.
- İlk yardımcılar boşta kalan kolları ile de hasta/yaralının belini tutarak yardım ederler.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sandalye İle Taşıma

- Hasta/yaralının bilinçli olması gereklidir.
- Özellikle merdiven inip çıkarken çok kullanışlı bir yöntemdir.
- İki ilk yardımcı tarafından uygulanır.
- Biri sandalyeyi arka taraftan, oturulacak kısma yakın bir yerden, diğeri sandalyenin ön bacaklarını aşağı kısmından kavrayarak taşır.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma

- Sedye ile taşıma yönteminde kullanılmak üzere bir sedyenin yapılması gerekir.

Bunun için kullanılabilecek yöntemler;

- **Bir battaniye ile geçici sedye oluşturma:**

Tek bir battaniye ile sedye oluşturma sırasında battaniye yere serilir ve kenarları rulo yapılır. Hasta/yaralı üzerine yatırılarak kısa mesafede güvenle taşınabilir.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Bir battaniye ve iki kirişle geçici sedye oluşturma:**

- Bir battaniye yere serilir.
- Battaniyenin 1/3'üne birinci kiriş yerleştirilir ve battaniye bu kirişin üzerine katlanır.
- Katlanan kısmın bittiği yere yakın bir noktaya ikinci kiriş yerleştirilir.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Bir battaniye ve iki kirişle geçici sedye oluşturma:**
 - Battanide kalan kısım bu kirişin üzerini kaplayacak şekilde kirişin üzerine doğru getirilir.
 - Hasta/yaralı bu iki kirişin arasında oluşturulan bölgeye yatırılır.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

Hasta/yaralının sedyeye aktarılması:

- **Kaşık Tekniği:** Bu teknik hasta/yaralıya sadece bir taraftan ulaşılması durumunda üç ilk yardımcı tarafından uygulanır.
 - İlk yardımcılar hasta/yaralının yanında bir dizleri yerde olacak şekilde diz çökerler ve hasta/yaralının elleri göğsünde birleştirilir.
 - Birinci ilk yardımcı baş ve omzundan, ikinci ilk yardımcı sırtının alt kısmı ve uyluğundan, üçüncü ilk yardımcı dizlerinin altından ve bileklerinden kavrar.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Kaşık Tekniği:**

- Başını ve omzunu tutan birinci ilk yardımcının komutu ile tüm ilk yardımcılar aynı anda hasta/yaralıyı kaldırarak dizlerinin üzerine koyarlar.
- Aynı anda tek bir hareketle hasta/yaralıyı göğüslerine doğru çevirirler.
- Sonra uyumlu bir şekilde ayağa kalkar ve aynı anda düzgün bir şekilde sedyeye koyarlar.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Köprü Tekniği:** Hasta/yaralıya iki taraftan da ulaşılması durumunda dört ilk yardımcı tarafından yapılır.
 - Üç ilk yardımcı bacaklarını açıp hasta/yaralının üzerine hafifçe çömelerek yerleşirler.
 - Birincisi hasta/yaralının başını koruyacak şekilde omuz ve ensesinden, ikincisi kalçalarından, üçüncüsü ise dizlerinin altından tutar ve birinci ilk yardımcının komutu ile kaldırır.
 - Dördüncü ilk yardımcı sedyeyi arkadaşlarının bacakları arasına iterek hastanın altına yerleştirir ve hasta/yaralı ilk yardımcılar tarafından sedyenin üzerine yavaşça konur.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Karşılıklı durarak kaldırma:** Omurga yaralanmalarında ve şüphesinde kullanılır. Üç ilk yardımcı tarafından uygulanır.
 - İki ilk yardımcı hasta/yaralının göğüs hizasında karşılıklı diz çökerler.
 - Üçüncü ilk yardımcı hasta/yaralının dizleri hizasında diz çöker.
 - Hasta/yaralının kolları göğsünün üzerinde birleştirerek düz yatması sağlanır.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Karşılıklı durarak kaldırma:**

- Baş kısmındaki ilk yardımcılar kollarını baş-boyun eksenini koruyacak şekilde hasta/yaralının sırtına yerleştirirler.
- Hasta/yaralının dizleri hizasındaki üçüncü ilk yardımcı kollarını açarak hasta/yaralının bacaklarını düz olacak şekilde kavrar. Verilen komutla, tüm ilk yardımcılar hasta/yaralıyı düz olarak kaldırarak sedyeye yerleştirirler.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Kütük yuvarlama tekniğı:**

- Bu teknik; baş-boyun ya da omurga yaralanmasından şüphelenilen tüm hasta/yaralılara uygulanır.
- Amaç, hasta/yaralının bazı müdahaleler ve taşıma sırasında daha fazla zarar görmesini engellemektir.
- Uygulama sırasında dikkat edilmesi gereken husus, hasta/yaralının yan tarafına döndürölmesi sırasında baş-boyun ve omurganın aynı hizada tutulmasıdır.
- Bu tekniğı uygun bir şekilde gerçekleştirebilmek için en az 2 (iki) ilk yardımcı gereklidir.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

- **Kütük yuvarlama tekniği:**

- Baş-boyun ya da omurga yaralanmasından şüphelenilen hastalarda ideal olanı en az 4 ilk yardımcının bulunmasıdır.
- Hasta/yaralının başını tutmak ve tekniği yönlendirmek için 1 ilk yardımcı
- Göğüs, karın ve alt uzuvları destekleyerek hastayı döndürmek için 2 ilk yardımcı
- Planlanan faaliyeti (sedyenin yerleştirilmesi gibi) gerçekleştirmek için 1 ilk yardımcı

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

Kütük yuvarlama tekniği:

Uygulamanın 4 (dört) ilk yardımcı ile yapılışı ve hasta/yaralının sedye üzerine alınışı:

1. Aşama: Hasta/yaralının başını tutacak olan ilk yardımcı hasta/yaralının baş kısmına geçer. Hasta/yaralıya tekniği açıklar ve hareketsiz kalmasını ister.

2. Aşama: Her iki elinin avuç içlerini hasta/yaralının kulaklarının üzerine gelecek şekilde yerleştirir. Herhangi bir çekme, itme ya da döndürme hareketi uygulamadan baş ve boynu nötr (düz) pozisyonda tutar.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

3. Aşama: Hasta/yaralının yan tarafında yer alan ve hastanın döndürölmesinde görev alacak olan ilk yardımcılar hasta/yaralı hangi tarafa döndüröllecek ise o tarafa geçerler. Bunun için bir tanesi hasta/yaralının göğüs hizasına, diğeri ise bacak hizasına geçip diz çöker.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

4. Aşama: Döndürme işlemine başlamadan önce göğüs hizasında yer alan ilk yardımcı hasta/yaralının yakın kolunu dizleri ile sabitleyerek yerinde tutar. Uzak olan kol ise herhangi bir yaralanma yoksa hasta/yaralının göğsünün üzerine yerleştirilir.

5. Aşama: Göğüs hizasında yer alan ilk yardımcı, hasta/yaralının karşı taraftaki omuz ve kalçasından, bacak hizasında yer alan ilk yardımcı ise uyluk ve baldırından tutar. Mümkünse hasta/yaralının bacakları arasına yastık konur.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

6. Aşama: Herkes hazır olduğunda, baş tarafta yer alan ilk yardımcıdan gelen komutlara uyularak ve eş zamanlı olarak “3”, “2”, “1” şeklinde sayarken hasta/yaralı yan tarafındaki ilk yardımcılara doğru döndürölür.

7. Aşama: Döndürme sırasında hasta/yaralının baş ve boynu nötr (düz) pozisyonda tutulur.

8. Aşama: Bu aşamada hasta/yaralının baştan ayağı kadar arka tarafı hızlı bir şekilde bir ilk yardımcı (tercihen 4. ilk yardımcı) tarafından yaralanmalar için incelenir.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Hasta/Yaralının Sedyeye Aktarılması

9. Aşama: Hasta/yaralı, döndürme işleminde yer alan ilk yardımcılar tarafından 30-45 derece bir açı ile tutulurken 4. ilk yardımcı hastanın altına sedye yerleştirir.

10. Aşama: Baş tarafta yer alan ilk yardımcıdan gelen komutlara uyularak ve eş zamanlı olarak “3”, “2”, “1” şeklinde sayarken hasta/yaralı tekrar sedye üzerine gelecek şekilde sırt üstü pozisyona getirilir.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma - Önlemler

- Hasta/yaralının sedyeden düşmesini önlemek için sedyeye sabitlenmeli
- Sedye daima yatay pozisyonda olmalı ve hasta/yaralının başı gidiş yönünde olmalı
- Tercihen kas gücü daha fazla olan ilk yardımcı baş kısmında konumlanmalı
- Sedye hareketlerini yönlendirmek için ilk yardımcılardan biri sorumlu olmalı ve hareket onun komutlarıyla sağlanmalı
- Sedyenin baş kısmında yer alan ilk yardımcı sağ, arkadaki ilk yardımcı sol ayağıyla yürümeye başlamalı
- Hasta/yaralı battaniye ya da çarşaf gibi bir malzeme ile sarılmalıdır.

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma – İki Kişi İle Taşınması

Birden Fazla Kişi İle Taşıma

Sedye İle Taşıma – Dört Kişi İle Taşınması

Özet

- Herhangi bir tehlike söz konusu olmadığı sürece hasta/yaralı hareket ettirilmemelidir.
- Seçilecek olan taşıma yöntemi olayın durumuna, ortamda bulunan ilk yardımcı sayısına ve müdahale edilecek hasta/yaralının durumuna göre değişiklik gösterebilir.
- Baş-boyun ve gövdeyi içeren travmalarda omurga yaralanmasının olabileceği mutlak akılda tutulmalıdır.